

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРСАЙТ-МЕТОДІВ

Мехович К.С.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний, м. Харків»*

У контексті високої динаміки соціально-економічного розвитку та технологічної еволюції зростає потреба в інструментах довгострокового прогнозування. Форсайт-методи стали ефективним засобом стратегічного планування, що дозволяє передбачати можливі сценарії майбутнього, виявляти ризики та формувати адаптивні управлінські рішення. Метою даної доповіді є дослідження ефективності форсайт-методів як інструменту прогнозування. Форсайт (англ. foresight) – це система методів і підходів, що дозволяють виявити майбутні тенденції розвитку науки, технологій, економіки та суспільства. Форсайт не є просто прогнозом – це активний процес взаємодії експертів, бізнесу та суспільства з метою формування бажаного майбутнього.

Основні форсайт-методи: дельфі-метод – багаторічне опитування експертів для досягнення консенсусу; SWOT-аналіз – оцінка сильних і слабких сторін, можливостей і загроз; аналіз трендів і сигналів – виявлення слабких сигналів змін; сценарне моделювання - розробка кількох можливих сценаріїв майбутнього; метод морфологічного аналізу - вивчення взаємозв'язків між ключовими параметрами майбутнього; метод «зворотного прогнозування» (backcasting) - починається з бажаного майбутнього, формує шляхи його досягнення.

Критерії ефективності форсайт-методів: точність – відповідність прогнозу подальшій реальності, гнучкість – здатність адаптуватися, інклюзивність – залучення кола стейкхолдерів, релевантність – відповідність стратегічним цілям організації, інноваційність – здатність виявляти нетрадиційні підходи.

Практичне застосування форсайту: державне управління – прогнозування розвитку освіти, енергетики, науки, бізнес – стратегічне планування, розробка нових продуктів наука і технології – оцінка перспектив інноваційних напрямів. Форсайт-методи демонструють високу ефективність при стратегічному плануванні у складних і швидкозмінних умовах. Їх успішне застосування залежить від правильної організації процесу, залучення фахівців різних галузей та адаптації до конкретного контексту. Форсайт стає не лише інструментом прогнозування, а й платформою для формування нових стратегічних ідей та соціального діалогу.

Література:

1. Кулаєць М.М. Удосконалення інноваційної підприємницької діяльності/ М.М. Кулаєць, М.Ф. Бабієнко, П.А. Лайко, П.М. Музика, О.Д. Витвицька, Є.А. Бузовський, В.А. Скрипниченко, М.М. Лучник// Економіка АПК. 2009. №5. С.76-87
2. Витвицька О. Д. Формування стратегії інноваційного розвитку аграрних підприємств. Економіка АПК. 2011. С.132-138
3. Кваша С. М. Механізм підтримки сільськогосподарського виробництва та шляхи його удосконалення : моногр. / С.М. Кваша, 216 О. Д. Витвицька, К. В. Наконечна. – К.: ННЦ ІАЕ, 2009. – 200 с.
4. Лайко П. А. Фактори підвищення рівня продовольчої безпеки / П. А. Лайко, М. Ф. Бабієнко, Т. Д. Іщенко // Економіка АПК. – 2006. – № 8. – С. 20–28.